

Spolufinancováno
Evropskou unií

Návrh přístupů a opatření k problematice zadluženosti obyvatel města Děčín

Realizace projektu Brzy bez dluhů: 1. 3. 2023 – 28. 2. 2026

Charitní sdružení Děčín, z. s.

Ing. Klára Richterová

Únor 2025

1. Úvod

Charitní sdružení Děčín zahájilo v březnu 2023 tříletý projekt Brzy bez dluhů s cílem snížit předluženost a podporovat aktivizaci osob ohrožených předlužeností, sociálním vyloučením a osob sociálně vyloučených v oblasti města Děčína. Součástí tohoto projektu je otevření dluhové poradny a vznik pozice dluhového koordinátora. Úkolem dluhového koordinátora je intenzivnější propojení a koordinace dluhových poraden a místních aktérů, informování veřejnosti o dluhové problematice, zmapování zadluženosti obyvatel Děčína a **navržení nejruznějších přístupů a opatření ke zlepšení situace.**

Nyní držíte v rukou první komplexnější Návrh přístupů a opatření k problematice zadluženosti obyvatel města Děčín, který navazuje na Zprávu o stavu zadlužení obyvatel města Děčín. Pro popis vývoje a současné situace zadluženosti vycházíme z veřejně dostupných dat a informací, doplněných o vlastní šetření, jež je realizované od začátku projektu až po současnost.

Úvodem je třeba zmínit, že Návrh přístupů a opatření k problematice zadluženosti obyvatel města Děčín bude aktualizován a doplňován až do února 2026.

Tento návrh přístupů a opatření k problematice zadluženosti obyvatel města má sloužit především vedení města Děčín. Nyní záleží pouze na vedení města Děčín, zda informace v této zprávě využije a učiní nějaké kroky či opatření ke zlepšení dané situace. Tyto kroky mohou být od informačních a preventivních aktivit až po dopadové.

2. Doporučení – návrh přístupů a opatření

Jedním z těchto kroků je například větší zviditelnění a uplatnění platební brány decinak.cz. Platební brána, přes kterou může občan Děčína platit své poplatky, dluhy městu online. Jedná se o funkční nástroj, který se za poslední rok dostal do výrazně většího povědomí obyvatel města Děčín. I tak považujeme za důležité platební bránu ještě více zviditelnit. Současně zvážit částečné či úplné zrušení zasílání složenek, na které město vynakládá přes 800 tisíc korun ročně a vzít v úvahu jiné mechanismy upozornění splatnosti poplatků. V této situaci by město muselo více dostat do povědomí lidí, kdy jsou dané termíny zejména pro placení komunálního poplatku a poplatku za psa. Další problematiku, kterou by bylo nutné řešit, je jakým způsobem informovat dlužníky, kteří si nejsou vědomi svého dluhu či na něj již zapomněli, neboť při opakovaném nezaplacení závazku již složenky dlužníkům nechodily.

Zde se nabízí více možností informování (email, SMS zprávy, vhazování informačních letáků do schránky). U osob se zhoršeným přístupem či bez přístupu k internetu je možné využít výzev prostřednictvím místního tisku, minimálně k tomu, že se blíží lhůta splatnosti a že k placení mohou využít pokladnu magistrátu.

Před variantou částečného či úplného zrušení zasílání složenek by bylo samozřejmě vhodné a nutné zanalyzovat efektivitu tohoto kroku. Současně by bylo možné využít institutu dotovaného pracovního místa skrze úřad práce. Daný pracovník by mohl mít na starosti např. rozesílání informačních emailů, SMS zpráv, případně výrobu a distribuci všeobecných či personalizovaných letáků do schránky místních občanů. Náklady na takové pracovní místo by byly městu ve větší míře či úplně proplaceny, tudíž by město operovalo se sníženými náklady na celou aktivitu, např. náklady na tisk, grafiku, propagaci aj.

V případě zacílení těchto tiskovin na konkrétní osoby by bylo nutné umožnit přístup do databáze registru obyvatel. Současně by bylo vhodné se zaměřit na včasné a efektivnější upozorňování na vzniklou pohledávku elektronickou či jinou formou (např. SMS). Tedy oslovit dlužníka dříve, než dojde k vymáhání dlužné částky exekučně.

Dále je na zvážení, zda některé pohledávky, vymáhané dle daňového řádu, nepředat Celnímu úřadu pro Ústecký kraj, jak z důvodu efektivity, tak nízkonákladovosti. Tento krok nebyl ekonomickým odborem využíván, teprve nyní se plánuje tímto způsobem postupovat při vymáhání pokut a překročení rychlosti naměřené novým radarem. Město si dosud vymáhá pohledávky samo pomocí dvou nasmlouvaných exekutorů, exekutora Mgr. Zdeňka Pánka z Exekutorského úřadu Děčín a Mgr. Ing. Jiřího Proška z Exekutorského úřadu Plzeň-město. Pokud bychom se podívali na vymoženou výši pohledávek exekutory za poslední dva roky, zjistíme, že je tato částka velmi nízká. Za rok 2023 bylo vymoženo 43.990 Kč z vymáhaných 3.991.239 Kč, procentuálně jde o 1,1 % vymáhaného dluhu. I přesto, že si celní úřad účtuje poplatek z vymáhané částky, a i přesto, že se výše úspěšnosti celního úřadu při vymáhání a vybírání pohledávek (předpisů) snížila z 76,2 % (za rok 2022) na 42 % (za rok 2023), stále by mohla být spolupráce s celním úřadem výhodná. Městu Děčín by se tak mohla výrazně snížit vymáhaná částka a zároveň by mohlo dojít k navýšení příjmů do městské pokladny. Tento návrh bude přehodnocen v další Zprávě.

Další opatření, které by bylo vhodné ze strany města učinit, je chránit své občany před lichváři a problematickými pronajímateli. Zde navrhuje zejména výraznější osvětu, např. skrze městský Zpravodaj, např. jaká mají nájemníci práva a možnosti obrany. Stejně tak větší využití veřejného periodika Zpravodaje k prevenci a informování veřejnosti o nekalých praktikách ad.

Vhodné by bylo dále podporovat projekty Střediska městských služeb, díky kterým dochází k zapojení dlouhodobě nezaměstnaných osob a osob s nízkou kvalifikací zpět do aktivního života. Tento projekt má několik pozitivních dopadů nejen pro město, ale především pro tyto zaměstnance. Pokud bychom si vyjmenovali pár z nich, jednalo by se například o to, že zaměstnanci získají pozitivní pracovní návyky a nebudou spoléhat pouze na sociální dávky. Osoby, které by byly jindy nezaměstnatelné, mají šanci se dostat zpět do pracovního života, splácet si své dluhy díky exekučním srážkám či dobrovolným splátkám ad.

Dále podporovat neziskové organizace a místní aktéry, kteří poskytují bezplatnou pomoc v oblasti oddlužení, na které se zadlužené či zadlužením ohrožené osoby mohou kdykoli obrátit a svou situaci bezprostředně řešit. Zvážit možnosti propojení dlužníků vůči městu s

bezplatnou pomocí organizací. Zvážit větší informovanost zadlužených osob o existenci pomáhajících organizací.

Ponechat v platnosti vyhlášku o zákazu hazardu v ulicích a stejně tak nařízení o zákazu podomního prodeje.

Více se zaměřit na podporu zranitelných skupin, např. seniorů a samoživitelů. Podpořit informovanost o možnostech navýšení příjmu např. skrze dávky státní sociální podpory a hmotné nouze (zejména u skupiny seniorů) a informování o možné obraně před nekalými praktikami, podvodným jednáním, nezdravým zadlužením ad.

Následují opatření i pro další subjekty:

Podporovat vzdělávání ve finanční gramotnosti - vzdělávání ve finanční gramotnosti zahrnovat do rekvalifikačních kurzů. Vzdělávání ve finanční gramotnosti by měli být i úředníci a sociální pracovníci, kteří pracují s obyvateli sociálně vyloučených lokalit, zavedení praktické výuky finanční gramotnosti na ZŠ a SŠ.

Zaměstnavatelé - zvážit propojení zadluženého zaměstnance s bezplatnými organizacemi poskytujícími pomoc zadluženým. Zvážit realizaci vzdělávání zaměstnanců ve finanční gramotnosti. Dále nabízet podporu zaměstnavatelům při možném zaměstnání či udržení zaměstnání zadlužené osoby.

Doporučujeme i nadále pokračovat v monitoringu zadlužování obyvatel města, pravidelně jej doplňovat o další šetření a analýzy.

Bohužel velké množství problémů, které nijak nepřispívají situaci zadluženosti ve městě Děčín, nelze změnit pouze vedením města, ale byly by třeba změny v legislativě.

Spolufinancováno
Evropskou unií

3. Shrnutí

Vedení města bychom doporučili větší zviditelnění a využití platební brány decinak.cz a zvážení efektivity zrušení či částečného zrušení zasílání složenek. Zvážení, zda se v některých případech neobrátit na Celní úřad pro Ústecký kraj. Dále efektivnější a zejména včasné upozorňování na vzniklou pohledávku elektronickou či jinou formou (např. SMS), výraznější osvětu v problematice zadlužení obyvatel, podporovat neziskové organizace a místní aktéry, kteří poskytují bezplatnou pomoc v oblasti oddlužení, podporovat projekty Střediska městských služeb aj.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Charitní sdružení Děčín, z. s.

IČO: 26590719

Stavební 415/3, 405 02

Zpracovala Ing. Klára Richterová

Email: richterova@chsd.cz

Tel: 770 190 315

Tento projekt je financován z Operačního programu Zaměstnanost plus - spolufinancován Evropskou unií a českým státním rozpočtem.